

Plamy, ach te plamy ...

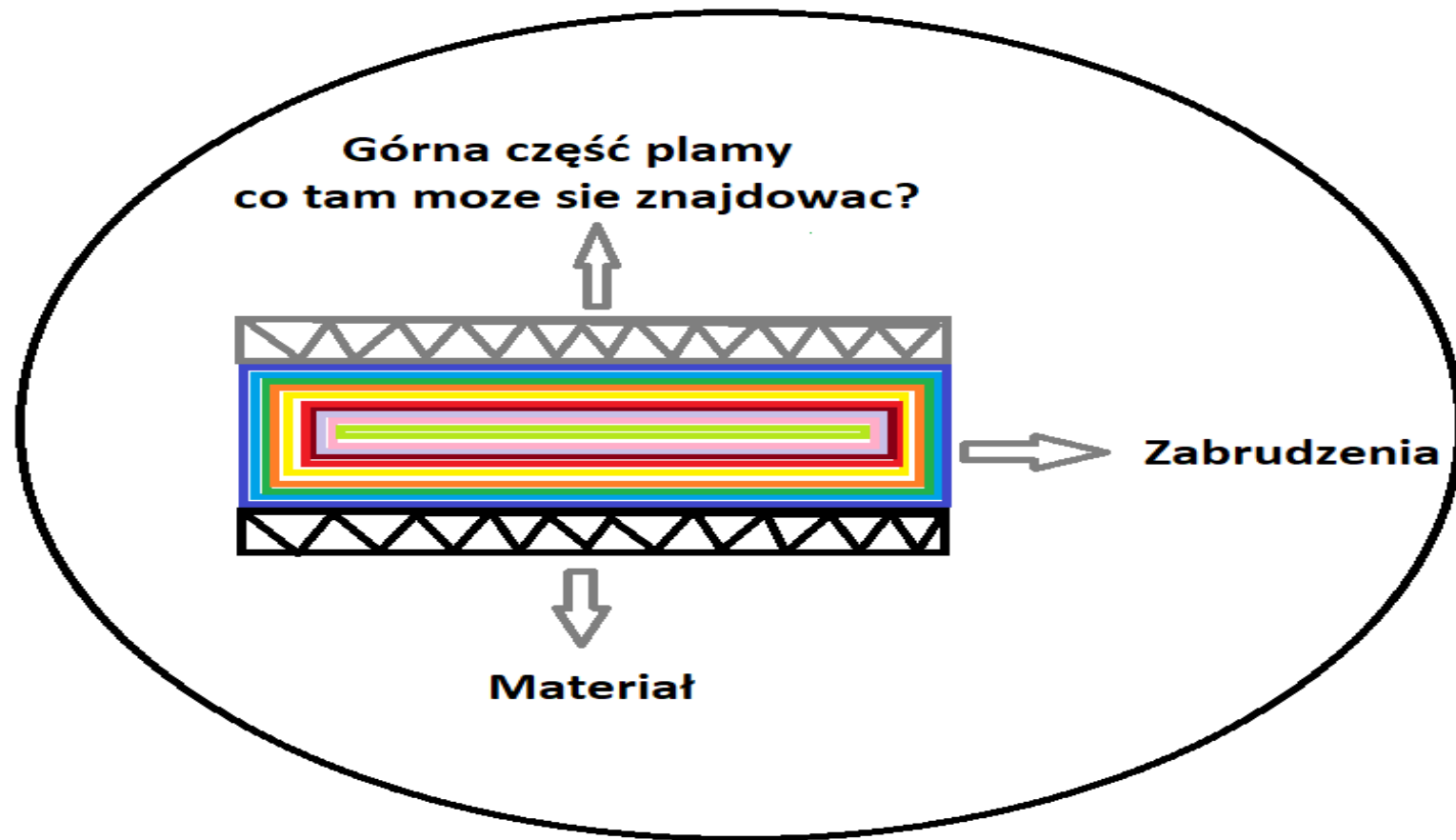
Pomocnik detaszerski

Przewodnik ten ma charakter poglądowy. Jego zadaniem jest przybliżenie informacji o plamach oraz sposobach ich usuwania w oparciu o środki jakie oferujemy do sprzedaży.

Pamiętajmy jednak, że przy różnorodności tkanin, do odplamiania warto podejść indywidualnie, sprawdzając reakcję tkaniny na odplamiacz w miejscu nieeksponowanym.

W razie jakichkolwiek wątpliwości zachęcamy do bezpośredniej konsultacji z nami, oraz do uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez naszą Firmę - **CRM Cleaning**.

Budowa plamy

Ogólnie o brudzie

Wyroby włókiennicze oddawane do pralni zawierają około 12-14 gram brudu na 1 kg swojej masy. Brud stanowi najczęściej mieszanina różnorodnych substancji, różniących się składem chemicznym, konsystencją, kształtem oraz wielkością cząsteczek.

Pod względem właściwości usuwania - zabrudzenia możemy podzielić na trzy grupy:

- ▶ Rozpuszczalne w wodzie, ale nierozpuszczalne w rozpuszczalnikach organicznych: składniki potu (sól kuchenna, mocznik, kwasy aminowe), cukier, soki owocowe, mocz i substancje białkowe.
- ▶ Rozpuszczalne w rozpuszczalnikach, ale nierozpuszczalne w wodzie: oleje, tłuszcz skórny, żywice, woski, tłuszcze spożywcze, smary, produkty spalania paliw silnikowych, niektóre apretury włókiennicze i barwniki.
- ▶ Nierozpuszczalne w wodzie ani też w rozpuszczalnikach, tzw. brud pigmentowy: sadza, kurze uliczny, pyłki kwiatowe, miął metalowy i tlenki metali, łuski skórne itp.

Rodzaje plam- w czym najlepiej usunąć?

- ▶ Tłuszczowe- rozpuszczalne najlepiej w rozpuszczalnikach organicznych (INTENSE, SENESE, DC NATURELL, HYDROCARBON, CZTEROCHLOROETYLEN)
- ▶ Cukrowe (słodkie)- NAJLEPIEJ ROPUSZCZALNE W PRANIU WODNYM
- ▶ Białkowe - NAJLEPIEJ ROPUSZCZALNE W PRANIU WODNYM
- ▶ Skrobiowe- NAJLEPIEJ ROPUSZCZALNE W PRANIU WODNYM
- ▶ Taninowo - garbnikowe NAJLEPIEJ ROPUSZCZALNE W PRANIU WODNYM
- ▶ Barwnikowe - ZA POMOCĄ STOŁU DETASZERSKIEGO I KOMBINACJI ODPLAMIACZY DO MIEJSCOWEGO USUWANIA ZABRUDZEŃ

Zazwyczaj na wyrobach spotykamy **plamy** zawierające mieszaninę różnych składowych, które muszą zostać usunięte specjalistycznymi odplamiaczami.

Nieumiejętne potraktowanie plamy np. zbyt mocnym odplamiaczem, może spowodować jej utwalenie. Na utwalenie plam ma również wpływ ich usuwanie domowymi sposobami, dlatego lepiej jest oddać garderobę w ręce **SPECJALISTÓW**.

Plamą nazywamy zwykle miejscowe zabrudzenie syntetyczne, barwnikowe oraz białkowe na garderobie, którego chcemy się pozbyć.

Identyfikacja plam

Do identyfikacji pochodzenia plam pomocne mogą być ich cechy:

- ▶ Wygląd, czyli kształt brzegów
- ▶ Kolor
- ▶ Dotyk
- ▶ Zapach
- ▶ Smak
- ▶ Wywiad z klientem

Wygląd / kształt brzegów plamy

Wyróżnia się plamy o wybitnie mocno zaznaczonych ostrych konturach i plamy o brzegach mniej ostrych, wchłoniętych przez tkaninę.

Ostre, ciemne kontury posiadają najczęściej plamy z krwi, skrobi, białka, lakieru, farby olejnej, smoły.

Przy określaniu pochodzenia wszystkich pozostałych plam kształt brzegów nie jest pomocny.

Kolor plam

Plamy **żółto-brązowe** to najczęściej: rdza, kawa, herbata, tanina, tytoń, banany, cukier, samoopalacz, mocz, perfumy, przypalenia, krew.

Plamy **niebieskie** to najczęściej: tusze, atramenty, plamy barwnikowe.

Plamy **zielone**: trawa, tusze, atramenty, barwniki, jedzenie.

Plamy **czerwone**: tusze, atramenty, szminki, lakiery do paznokcie, jedzenie, wino.

Plamy **czarne i szare**: grafit, smoła, brud uliczny, tusz, tlenki metali.

Dotyk

Plamy w dotyku mogą być miękkie i twarde.

Twarde - powstają najczęściej po zabrudzeniu lakierami, farbami olejnymi itp.

Mniej twarde - tzw. plamy sztywne to zabrudzenia zawierające praktycznie różne rodzaje białka. Plamy te kruszą się, poprzez co stają się mało widoczne.

Miękkie - to zazwyczaj tłuszcze.

Zapach

Wiele plam posiada charakterystyczny zapach. Jednak podczas prania albo czyszczenia chemicznego każda identyfikująca daną plamę cecha może ulec zmianie.

Niestety ze względu na to, że nie możliwe jest dokładne opisanie zapachu, ani przypisanie go do określonej grupy plam, nie można stworzyć klasyfikacji na tej podstawie.

Przy tej metodzie bardzo ciężko jest przeprowadzić rozpoznanie starych plam, gdyż produkt, którym klient się zaplamił zdołał się wydobyć z tkaniny.

Miejsce występowania

Miejsce występowania plamy na tkaninie jest bardzo pomocne w identyfikacji z czego powstała plama i jakie są jej warstwy, czy można ją usunąć czy też nie.

Plamy tłuszczowe

- ▶ Zaleca się stosowanie środków detaszerskich: **Quickol, Lacol i Purasol.**

Plamy cukrowe

Cukier to mieszanka węglowodorów pochodzenia roślinnego, jest obecny w wielu substancjach spożywczych. Plamy cukrowe są rozpuszczalne w wodzie, usuwamy je przy pomocy neutralnego (pH) środka detaszerskiego **Frankosol**, oraz **szpatułki detaszerskiej**.

Cukry proste mogą reagować ze śladami białka i włóknami białkowymi (wełną, jedwabiem) i dawać plamy melanoidynowe (żółto-brązowe), które często nie dają się całkowicie usunąć. Powstawanie takich zabrudzeń jest spowodowane starzeniem się plam, które są utrwalane temperaturą powyżej 40 stopni C.

W praktyce powstawanie plam melanoidynowych następuje pod wpływem gorąca np. podczas czyszczenia chemicznego (dokładniej - suszenia), przy prasowaniu. W takim przypadku odplamianie bywa możliwe tylko przy zastosowaniu kwaśnego wybielacza **Blankotex**.

Plamy białkowe

Białko jest składnikiem różnego rodzaju produktów żywnościowych (jaja, mleko, mięso), krwi czy wymiocin. Świeże plamy białkowe są sztywne, posiadają wyraźny ciemny obrys. Są łatwo rozpuszczalne w wodzie, lecz bardzo szybko ulegają utrwaleniu. Najczęściej dzieje się to pod wpływem następujących czynników:

- czasu
- kwasów
- temperatury powyżej 40 stopni C

Do usuwania plam białkowych stosujemy alkaiczny środek detaszerski **Blutol**, zimną wodę i mechanikę. W przypadku starych plam białkowych polecamy detasz enzymatycznym preparatem **Lipazol L**, którego działanie potęgujemy wydłużając czas.

Plamy skrobiowe

Plamy zawierające skrobię powstają głównie na skutek kontaktu odzieży z żywnością np. ryżem, ziemniakami, kukurydzą, zbożami. Najczęściej substancja plamiąca występuje w postaci pasty, dającej rozcierać się.

Plamy skrobiowe są rozpuszczalne w wodzie. Ich rozpuszczanie możemy wspomóc używając środków detaszerski **Frankosol** i mechanikę.

Plamy taninowo - garbnikowe

Plamy taninowo-garbnikowe są pochodzenia roślinnego. Taninę zawierają owoce, warzywa, kawa, herbata, sok owocowy, cola, tytoń, wino i piwo. Świeże plamy taninowo-garbnikowe są trudno usuwalne.

Pod wpływem temperatury, silnych związków alkalicznych, a także starzenia, plamy te stają się żółto-brązowe i utrwalają się na włóknach proteinowych (zachodzi reakcja pomiędzy kwasami garbnikowymi czy taninowymi a białkowymi włóknami tkaniny). Tego rodzaju plamy są praktycznie nieusuwalne.

Świeże plamy taninowo-garbnikowe są usuwalne w wodzie, przy pomocy środka detaszerskiego **Cavesol**. W przypadku przestarzałych plam polecamy (o ile zezwala na to barwnik i rodzaj materiału) zastosowanie kwaśnego wybielacza **Blankotex**.

Plamy barwnikowe

Rozróżniamy dwa rodzaje plam barwnikowych:

- ▶ pigmentowe, np. sadza, kurz, lakiery, oleje
- ▶ barwnikowe, np. atrament, wkład do długopisu, sok owocowy, barwników tkanin i skór.

Plam, których bazą jest pigment, nie można usuwać w procesie wybielania, lecz przez zastosowanie odpowiedniej kombinacji rozpuszczalników (**Purasol**, **Quickol**, **Lacol**) wspomaganą przez akcję mechaniczną na stole detaszerskim.

Plamy barwnikowe usuwa się przy pomocy środków **Colorsol**, **Blankotex**.

W przypadku pigmentów i barwników zawieszonych w substancji nośnej (wosk, tłuszcz, rozpuszczalnik) w pierwszej kolejności należy rozpuścić bazę nośną, następnie zająć się barwnikiem. Podczas tego procesu rozpuszczeniu ulega również większą część substancji barwnikowej, którą końcowo usuwa się stosując odplamiacz **Colorsol** / **Blankotex**.

Wstępny detasz plam

- ▶ Sprawdzenie oznakowań na metce co do rodzaju włókna tkaniny i sposobu pielęgnacji tkaniny
- ▶ Klasyfikacja plam do detaszowania
- ▶ Dobór odpowiednich odplamiaczy
- ▶ Detaszowanie plamy na stole detaszskim ,kabinie , za pomocą pistoletu woda-powietrze oraz szpatułki detaszskiej
- ▶ W miejscu usuniętej plamy nie należy stosować żadnych detergentów, należy wypłukać wodą i następnie prać (pralnicy lub agregacie)

Warto pamiętać: aby wzmocnić działanie odplamiacza w zabrudzeniach (starych, utrwalonych) należy użyć pary, która rozmiękcza stara plamę i wzmacnia działanie odplamiacza), natomiast aby je osłabić należy na plamę - użyć wodę, a następnie odplamiacz.

Plamy, których nie usuniemy

- ▶ Piana montażowa
- ▶ Klej kropelka /super glue
- ▶ Silikony
- ▶ Kleje na bazie silikonu
- ▶ Plamy utrwalone (w zależności od stopnia)
- ▶ Plamy zleżące (bardzo stare)
- ▶ Odbarwienia (chlor, perfumy, alkohol)

Plamy utrwalone z 2 lat

Przykładowe plamy

- ▶ Czerwone plamy, szminka, atrament, długopis, czerwone wino, piwo, wosk, kredki, flamastry - **Quickol Cavesol, Colorsol**
- ▶ Zielone plamy, trawa, śniedź, musztarda, szpinak, pleśń, atrament, liker - **Quickol, Frankosol, Cavesol, Colorsol**
- ▶ Niebieskie plamy, atrament, długopis, tusz, toner, szminka, kredki - **Lacol, Colorsol**
- ▶ Żółte i brązowe plamy, owoce, kawa, herbata, cola, musztarda, mocz, tabaka, kał, farba do skór, rdza, przypalenia, perfumy, medykamenty, wino, piwo - **Quickol, Frankosol, Cavesol**. Rdza, star krew - **Ferrol**
- ▶ Szare i czarne plamy, grafit, smary, metale, kamienie, pleśń, farba drukarska, papier węgielny, pasta do butów, brud uliczny, sadza, oleje mineralne, tusz, jod, asfalt - **Quickol, Lacol, Colorsol**
- ▶ Lekkie plamy z mocnymi zaciekami, białko, desery mleczne, śmietana, piwo, lody, wymiociny, mięso i sosy, dezodorant, krew, tran, czekolada, pot, kremy do ciasta, likier, miód - **Quickol, Frankosol, Blutol**
- ▶ Twarde plamy z mocnymi zaciekami, farba olejna, lakiery, substancje kleiste, lakiery do paznokci, naturalne i sztuczne żywice, wosk, cukier - **Purasol, Lacol, Frankosol, Colorsol**

Pytania

